

Nr 49.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 45 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 27 mars 1953 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 186, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändrad lydelse av 2 och 45 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

2) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

3) förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt;

4) lag angående upphävande av 1 § andra stycket lagen den 26 oktober 1951 (nr 691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan; samt

5) förordning angående ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 28 juni 1946 (nr 324) om skogsvårdsavgift.

Beträffande författningsförslagets lydelse tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen (s. 2—12).

Rörande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anmärkas följande.

I propositionen lämnas en redogörelse för 1950 års skattelagsakkunnigas utredning om fastighetsbeskattningen och dess verkningar för de skattskyldiga och kommunerna.

Fastighetsbeskattningen föreslås skola i princip bibehållas men inarbetas i den kommunala inkomstskatten. Härigenom beredes fastighetsägare med låg inkomst bättre möjligheter att utnyttja ortsavdrag och avdrag för ned-satt skatteförmåga. Vidare föreslås att repartitionstalet för fastighet sänkas från fem till fyra.

Det lägre repartitionstalet avses skola tillämpas första gången vid 1954 års fastighetstaxering. Övriga ändringar föreslås träda i kraft år 1955 och tillämpas första gången vid 1956 års inkomsttaxering.

Till utskottets behandling har överlämnats de i anledning av propositionen väckta likalydande *m o t i o n e r n a* I: 475 av herr *Ewerlöf* m. fl. och II: 594 av herr *Hjalmarson* m. fl., vari hemställts, »att riksdagen måtte be-

sluta, att fastighetsskatten skall upphöra att utgå från och med 1954, samt att vederbörande utskott måtte utarbета härför erforderliga författningsförslag».

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande vid riksdagens början väckta motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 83 av herr *Björnberg* samt II: 112 av herrar *Hæggbloom* och *Svensson* i Krokstorp, vari framställt yrkande av innebörd att riksdagen hos Kungl. Maj:t ville begära förslag till sådana ändringar av kommunalskattelagen att den i 5 § 4 mom. stadgade skattepliktsgränsen höjes samt att taxeringsnämnderna medges rätt att befria folkpensionärer från erläggande av fastighetsskatt;

2) de likalydande motionerna I: 159 av herr *Lodenus* m. fl. och II: 203 av herr *Andersson* i Dunker m. fl., vari hemställt, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära framläggande snarast möjligt, och, om så kan ske, redan vid innevarande års riksdag, av förslag till en reform av den kommunala fastighetsbeskattningen, som undanröjer den nuvarande garantiskattens orättvisor men beaktar kommunernas behov av erforderliga skatteintäkter»;

3) de likalydande motionerna I: 280 av herr *Spetz* m. fl. och II: 367 av herr *Sjölin* m. fl., vari hemställt, »att riksdagen må besluta sådan ändring av 5 § kommunalskattelagen att av fastighets taxeringsvärde 20 000 kronor befrias från fastighetsskatt, samt att vederbörande utskott måtte utarbета förslag till härför erforderliga författningsändringar»;

4) de likalydande motionerna I: 283 av herr *Ebbe Ohlsson* och II: 207 av herr *Nilsson* i Svalöv, vari hemställt, »att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

lag om ändring av 13 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Häri genom förordnas att 13 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla följande ändrade lydelse:

13 §.

2 mom. I ägares ställe skattskyldig är:

a) den som innehar fastighet med åborätt, med tomträtt eller med vattenfallsrätt, innehavare av så kallad ofri tomt i stad samt den, som eljest innehar fastighet med ständig eller ärftlig besittningsrätt;

b) innehavare av skogsområde, som blivit av staten upplåtet till bergshandlingens understöd, till kanalbolag eller till stad eller annan menighet;

c) innehavare av publikt boställe, prästgård eller på lön anslagen jord;

d) den som under sin livstid äger åtnjuta avkastningen av fastighet, vartill äganderätten tillagts någon hans avkomling, adoptivbarn eller adoptivbarns avkomling;

e) så ock eljest den som äger åtnjuta avkastningen av fastighet, vartill äganderätten tillkommer annan, därest sådant förhållande föreligger, att han finnes i avseende, varom nu är fråga, skäligen böra betraktas såsom fastighetens ägare.

Såsom innehavare — — — såsom innehavare.

Skall avkastning — — — fastighetens skogsvärde.

Där beträffande — — — å skogsvård.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1954; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om eftertaxering för år 1953 eller tidigare år.»; samt

5) motionen II: 84 av herr Nilsson i Svalöv, vari hemställts, »att riksdagen måtte för sin del antaga följande

Förslag

till

lag om ändring av vissa delar i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 2 och 45 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 skola erhålla följande ändrade lydelse.

2 §.

Allmän kommunalskatt — — — kommunal inkomstskatt.

Såsom underlag för fastighetsskatt påföres skattskyldig tre skatteören för varje ett hundra kronor av fastighets taxeringsvärde.

Såsom underlag — — — beskattningsbar inkomst.

Hundra skatteören — — — en skattekrona.

45 §.

Genom fastighetsskatten skall inkomsten från fastighet anses vara beskattad till ett belopp motsvarande 3 procent av taxeringsvärdet. Vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, av annan fastighet och av rörelse skall för den skull, i den mån fastighet, som är underkastad fastighetsskatt, ingått i förvärvskällan, avdrag ske för vad sålunda genom fastighetsskatt beskattats.

Rätt till — — — nämnda kostnad.

Har fastighet — — — ägt fastigheten.

Avdraget skall — — — gällande taxeringsvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1954, dock att avdrag enligt 45 § skall, såvitt detsamma belöper å tid före den 1 januari 1954, utgöra fem procent av fastighets taxeringsvärde.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 280, II: 84, II: 112, II: 203, II: 207 och II: 594.

Propositionen.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

1950 års skattelagssakkunniga har med skrivelse den 12 februari 1953 överlämnat *utredning om fastighetsbeskattningen*. Utredningen vidfogade bilagor, innefattande statistiska undersökningar samt författningsförslag, har såsom bihang fogats vid statsrådsprotokollet i detta ärende.

Över utredningen har efter remiss *yttranden* avgivits av statskontoret, kammarrätten, riksräkenskapsverket, domänstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, lantbruksstyrelsen, riksskattenämnden, bank- och fondinspektionen, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Jönköpings, Kalmar, Blekinge, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Örebro, Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands och Västerbottens län, Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund, Svenska landstingsförbundet, Kville, Brunnby, Leksands, Hofors och Dorotea kommuner, städerna Hälsingborg, Kristinehamn och Sundsvall, Sveriges industriförbund, Svenska vattenkraftföreningen, Sveriges fastighetsägareförbund, Sveriges villaägareförbund, Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet landsbygdens folk, Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund samt Tjänstemännens centralorganisation.

Rörande *motiveringen* för de i propositionen framlagda förslagen får utskottet hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Historik, s. 13—31.

Nu gällande kommunala skattesystem och fastighetsbeskattningens ställning däri, s. 31—34.

1950 års skattelagssakkunnigas redogörelse för det nuvarande fastighets-skattesystemets verkningar, s. 34—51.

Frågan om bibehållande av en kommunal fastighetsbeskattning, s. 51—71.

Utformningen för framtiden av den kommunala fastighetsbeskattningen, s. 71—78.

Vissa med de sakkunnigas förslag sammanhängande frågor av i huvudsak teknisk natur, m. m., s. 78—91.

Repartitionstalet för fastighet, s. 91—93.

Motionerna.

Av innehållet i de i ämnet väckta motionerna må här återgivas följande.

I de likalydande motionerna I: 83 och II:112 har uttalats, att fastighetsskatten borde avskaffas på grund av dess uppenbart orättvisa verkningar. Särskilt komme orättvisorna till synes i fråga om skatten på små bostadslägenheter, som människor skaffat sig genom umbärande och sparsamhet. Livet igenom finge ägare till sådana fastigheter betala en extra tribut till kommun och landsting, medan de som inte inriktat sig på att själva sörja för bostadsanskaffning inte behöfve bära en sådan beskattning. I avaktan på ett förslag om fastighetsskattens borttagande borde den partiella reformen vara särskilt motiverad, att gränsen för skatteplikt höjdes i nivå med penningvärdets fall samt att taxeringsnämnderna medgäves möjlighet att befria folkpensionärer från erläggande av fastighetsskatt. För kommunernas och landstingens ekonomi torde sådana skattelindringar inte vara av någon nämnvärd betydelse, medan de däremot vore av betydelse för skattebetalare, som för sin existens vore beroende av sociala hjälpåtgärder, vilkas realvärde sjunkit till följd av penningvärdeförsämringen.

Till stöd för det i de likalydande motionerna I:159 och II:203 framförda yrkandet har anförts bland annat följande. Ett helt avskaffande av fastighetsskatten skulle innebära avsevärda ekonomiska riskmoment för många kommuner. Detta bleve särskilt fallet för sådana kommuner, där fastigheterna i större utsträckning ägdes av personer eller företag, som icke vore mantalsskrivna i kommunen. Särskilt under tider av lågkonjunktur skulle skattebördan för kommunens egna invånare bli mycket betungande. På grund av dessa ekonomiska riskmoment för kommunerna måste ett eventuellt avskaffande av fastighetsskatten förenas med åtgärder, som garanterade kommunerna en viss inkomst. En möjlighet att lösa problemet skulle vara att staten inträdde som garant. Ur principiella synpunkter kunde emellertid riktas invändningar mot en sådan lösning, eftersom den kunde tänkas komma att inkräkta på den kommunala självstyrelsen. En annan utväg vore att sänka repartitionstalet till exempelvis 3 procent. Man kunde givetvis på denna väg åstadkomma en viss lindring av fastighetsbeskattningen, men i princip kvarstode orättvisan. En tredje utväg, och den måhända bästa, vore att alla de företag eller enskilda personer, vilka ägde fastigheter i andra kommuner än dem, vari de vore mantalsskrivna, skulle åläggas att erlægga kommunal garantiskatt till de kommuner, vari deras fastigheter vore belägna. Övriga personer och företag, alltså de som vore mantalsskrivna i kommunen, skulle då erlægga skatt endast för den verkliga inkomst de haft under året.

I de likalydande motionerna I:280 och II:367 har uttalats att enfamiljshus vid 1952 års fastighetstaxering åsatts ett ofta med 100 procent och däröver förhöjt taxeringsvärde. De förhöjda taxeringsvärdena skulle

emellertid enligt uttalande av bland annat chefen för finansdepartementet i och för sig icke föranleda att värdet av den egna bostaden uppskattades till högre belopp än tidigare. Något taxeringsmässigt överskott på dessa fastigheter uppkomme i regel icke, då den beräknade inkomsten-hyran motsvarades av utgifter för räntor, reparationer, försäkringar, värdeminskning m. m. Fastighetsskatten bleve med andra ord effektiv, innebärande att hyresvärderingen realiter blivit höjd på grund av den höjda fastighetstaxeringen. Det betydde också en förskjutning av den kommunala skattebördan över på dessa fastighetsägare. Förhållandet måste självklart medföra irritation bland de skattskyldiga. Om ett grundbelopp av taxeringsvärdet vore skattefritt skulle en stor del av ovan påtalade olägenheter och orättvisor bortfalla. För att icke ett tröskelproblem skulle behöva uppstå torde samma skattefria grundbelopp bära tillkomma alla fastigheter. Motionärerna föresloge att som ett provisorium i avvaktan på frågans slutliga lösning ett grundbelopp av 20 000 kronor av fastighets taxeringsvärde befriades från fastighetsskatt. Skatteunderlaget i de kommuner, som nu vore beroende av fastighetsskatten från större taxeringsobjekt, kraftverk, vattenregleringar, egendomskomplex etc., komme praktiskt taget icke att påverkas av en sådan ändring.

I de likalydande *m o t i o n e r n a* I:283 och II:207 har anförts bland annat följande. Regeringsrätten hade i ett den 8 maj 1951 givet utslag lämnat utan bifall ett yrkande av skattskyldig, vilken bortgivit honom tillhörig fastighet under förbehåll om nyttjanderätt till densamma under sin och sin hustrus livstid, att erhålla s. k. procentavdrag för tiden efter bortgivandet. Detta utslag innefattade visserligen icke något direkt ståndpunktstagande till frågan om vem som skulle erlägga fastighetsskatt. I konsekvens med givna utslag torde emellertid utan vidare få förutsättas, att fastighetsskatten skulle ha hänförts till gåvomottagaren därest frågan därom kommit upp till prövning. Det kunde därmed anses fastslaget, att bristande överensstämmelse rådde beträffande skattskyldigheten i förmögenhetsskattehänseende och skattskyldigheten i fastighetsskattehänseende. Enligt motionärernas åsikt borde givare som vore skyldig att erlägga förmögenhetsskatt för egendom även gälda den å egendomen belöpande fastighetsskatten, samtidigt som han borde komma i åtnjutande av värdeminskningsavdrag och procentavdrag.

Som motivering för yrkandet i de likalydande *m o t i o n e r n a* I:475 och II:594 har anförts bland annat. Motionärerna kunde icke godtaga den uppfattningen att det borde åligga en viss grupp skattebetalare inom en kommun att oavsett skatteförmågan garantera kommunernas skatteunderlag vid vikande konjunkturer. I den mån en sådan garanti erfordrades borde det ankomma på staten att tillhandahålla densamma. Instrumentet härför borde vara den allmänna kommunala skatteutjämningen. Motionärerna erinrade om att denna genom beslut av 1951 års riksdag undergått en betydelsefull förändring, i det att den numera i väsentlig grad byggde på anta-

let skattekronor per invånare i kommunen. Den vore därigenom på ett helt annat sätt än tidigare lämpad att ge ett effektivt stöd åt kommunerna vid fallande skatteunderlag.

Den genom fastighetsskatten uppkommande merbelastningen för fastighetsägarna hade under 1952 väsentligt höjts dels på grund av den av 1950 års riksdag beslutade höjningen av de kommunala ortsavdragen dels på grund av den i samband med 1952 års allmänna fastighetstaxering uppkomna väsentliga höjningen av taxeringsvärdena. Vad den förstnämnda reformen beträffade innebure den utdebiteringsökningar som högst avsevärt överstege dem som kunde komma i fråga vid ett avskaffande av fastighetsskatten. Därigenom uppkomme en direkt ökning av merbelastningen för de fastighetsägare som inte hade inkomster tillräckligt stora för att täcka dels procentavdraget dels allmänna avdrag och ortsavdrag. För kommunernas del innebure reformen att inkomstskatteunderlaget skulle sjunka. De resultat skattelagssakkunniga redovisat rörande erforderliga utdebiteringshöjningar vid ett avskaffande av fastighetsskatten hade givetvis påverkats därav i höjande riktning.

Garantiskatten hade numera förlorat sin väsentliga betydelse för kommunerna. Tidpunkten vore därför inne att allvarligt överväga frågan om ett totalt slopande av fastighetsskatten. Det förhölle sig visserligen så att densamma numera för ett stort antal fastighetsägare icke utgjorde någon reell merbelastning. För andra kunde den emellertid vara mycket betydande. Såsom kommunalskatteberedningen uttryckligen framhållit verkade nämligen garantiskattesystemet så att merbelastningen träffade fastighetsägarna i stort sett i omvänt förhållande till skatteförmågan. Ur synpunkten av rättvisa och jämlikhet i beskattningen vore det därför angeläget att fastighetsskatten avlyftes.

De sakkunniga hade uttalat att det vore »ett kommunens berättigade intresse» att utfå bidrag till kommunens utgifter »av fastigheterna», vilket motiverades med att vissa av kommunens utgifter, såsom för kommunikationsleder, vatten- och avloppsledningar m. m., i åtskilliga fall skulle på ett påtagligt sätt tjäna fastigheternas behov. Häremot ville motionärerna genmäla, att kommunerna hade möjlighet att genom särskilda avgifter skaffa sig täckning för dessa utgifter och att de i allmänhet också begagnade denna möjlighet. De sakkunnigas uppfattning att »fastighetsbeskattningen i dess nuvarande form torde kunna anses i viss mån ersätta en särskild värdestegringskatt», kunde motionärerna ej heller acceptera. Merbelastningens storlek stode uppenbart icke i någon som helst relation till eventuell uppkommen värdestegring. Detta de sakkunnigas skäl miste även av den anledningen sin betydelse att riksdagen över huvud taget icke uttalat sig för någon form av värdestegringsbeskattning. Vidare verkade de sakkunnigas ganska kortfattade resonemang rörande skatteincidensen föga övertygande. Det kunde icke visas — och förefölle ej heller sannolikt — att garantiskattesystemets borttagande skulle föranleda någon som helst ändring i bestående egendomsförhållanden. De sakkunniga hade slutligen anfört, att fastig-

hetsbeskattningen »kan verka hämmande på eventuella tendenser att spekulera i fastigheter eller att förvärva fastigheter utan syfte att nyttja dem på inkomstbringande sätt». Detta antagande vore icke på något sätt bestyrkt. Att tillägga den kommunala beskattningen, som helt borde bygga på principen om jämlikhet och rättvisa, någon annan uppgift än att tillföra kommunerna de för täckande av deras utgifter erforderliga inkomsterna vore dessutom direkt stötande. Ur rättssäkerhetssynpunkt vore det av vikt att beskattningen grundades på fasta principer. Motionärerna förutsatte, att någon höjning av bidraget till skattetyngda kommuner för budgetåret 1953/54 icke skulle erfordras om fastighetsskatten avskaffades från och med år 1954.

I motionen II:84 har framhållits bland annat att någon principiell grund för att belasta fastighetsägarna hårdare än andra skattskyldiga icke förefunnes. En sådan ordning vore så mycket mer otillfredsställande som det — med den utformning fastighetsbeskattningen hade — som regel bleve de minst bärkraftiga fastighetsägarna som drabbades hårdast av fastighetsskatten. Trycket av fastighetsskatten hade särskilt framträtt sedan dels höjningen av de kommunala ortsavdragen börjat påverka skatteunderlaget i kommunerna och dels 1952 års fastighetstaxeringsvärden kommit att ligga till grund för fastighetsskattens beräkning. Frågan om fastighetsskattens slopande borde därför snarast bli föremål för riksdagens prövning. I avvaktan därpå vore det lämpligt, att den nuvarande fastighetsskatten modifierades genom att repartitionstalet nedsattes från fem till tre.

Utskottets yttrande.

I proposition nr 186 har föreslagits att fastighetsbeskattningen skall i princip bibehållas men inarbetas i den kommunala inkomstskatten. Vidare föreslås att repartitionstalet för fastighet sänkes från fem till fyra.

I propositionen lämnas en redogörelse för 1950 års skattelagssakkunnigas utredning om fastighetsbeskattningen och dess verkningar för de skattskyldiga och för kommunerna. Av de sakkunnigas utredning framgår, att fastighetsbeskattningen icke på samma sätt som tidigare kan fylla sin ursprungliga uppgift att åt varje kommun garantera ett visst erforderligt minimum av skatteunderlag. Detta har främst sin grund i den allmänna inkomstutvecklingen. Medan sålunda antalet skattekröner i hela landet år 1952 uppgick till ca 223 miljoner, uppgick enligt de sakkunnigas undersökningar antalet effektiva fastighetsskattekröner till allenast ca 15 miljoner.

Den på ovannämnda effektiva fastighetsskattekröner belöpande effektiva fastighetsskatten har av de sakkunniga beräknats till 155 miljoner kronor. Vidare har beräknats att fastighetsskatten i genomsnitt är effektiv beträffande jordbruksfastighet till 20 à 25 procent och beträffande annan fastighet till 65 à 70 procent. Enligt utredningen växlar emellertid fastighetsskattens effekt betydligt i fråga om olika slag av fastigheter. På samma sätt har också

differenser visat sig föreligga beträffande de höjningar av den kommunala utdebiteringen, som skulle följa av fastighetsskattens avskaffande. Ju mera i kommunernas fastighetsbestånd ingår fastigheter med hög fastighetsskatteeffekt desto större blir utdebiteringshöjningen. Medan den genomsnittliga utdebiteringshöjningen i av de sakkunniga provtaxerade nio kommuner uppgick till 58 öre, skulle höjningen i en jordbrukskommun i Norrland bli allenast 15 öre men i en likaledes jordbrukskommun i Skåne uppgå till 1 krona 18 öre. I skärgårdsförsamlingen Nämdö inom Djurö kommun skulle utdebiteringshöjningen endast på grund av bortfallet av fastighetsskatten å sommarvillor blivit ej mindre än 3 kronor 45 öre. I Norrtälje har höjningen beräknats till 95 öre och i Stockholm till 70 öre. Höjningen av landstingsskatten har beräknats till 29 öre.

I propositionen framhåller departementschefen, att fastighetsskattens bibehållande för åtskilliga kommuner alltjämt finge anses vara av ej ringa betydelse och att dess avskaffande i dessa fall kunde medföra kommunfinansiella olägenheter som finge anses som betänkliga.

Departementschefen konstaterar vidare, att sett ur de enskilda skattskyldigas synpunkt ett avskaffande av fastighetsskatten visserligen vore ägnat att undanröja den orättvisa fastighetsägarna emellan, som följde av att fastighetsskattens belastande inverkan i det särskilda fallet vore beroende av om fastigheten under varje särskilt år lämnat avkastning av viss storleksordning. Men man måste samtidigt fastslå att ett sådant avskaffande innebure i förhållande till vad nu gällde en övervältring av skattebördan från en kategori skattebetalare till en annan. Med hänsyn till det nuvarande totala skatetrycket ingåve detta betänkligheter.

Departementschefen framhåller ytterligare, att det visserligen vore uppenbart att den inträdda avsevärda förskjutningen i kommunernas inkomster från fastighetsskatt till inkomstskatt skapat ett nytt läge vid bedömandet av behovet av en fortsatt fastighetsbeskattning. Vid prövning av frågan om fastighetsskattens avveckling finge emellertid hela tiden hänsyn tagas till kommunernas förmåga att tåla en nedgång i skatteunderlaget. Härvidlag inbjöde dagens läge till stor försiktighet. Departementschefen ansåge sig därför icke kunna förorda att förslag om fastighetsskattens avskaffande nu förelades riksdagen.

Departementschefen tillägger emellertid, att man enligt hans mening borde om någon tid och sedan verkningarna av de av departementschefen förordade reformerna kunde konstateras verkställa en förnyad utredning rörande fastighetsbeskattningen. En sådan utredning skulle då avse att utröna vilka konsekvenser avskaffandet av denna beskattning skulle medföra i form av bortfall av kommunalt skatteunderlag och därav betingade utdebiteringshöjningar. Det vore även möjligt, att bättre förutsättningar för garantiskattesystemets fullständiga avveckling kunde visa sig dåmera vara för handen.

I de likalydande motionerna I: 475 och II: 594 har framhållits, att garantiskattesystemet innebure, att en viss grupp skattebetalare utan saklig motivering träffades av en extra skattebörd, som dessutom drabbade i stort

sett i omvänt förhållande till vederbörandes skatteförmåga. Då fastighets-skatten vidare mist sin betydelse såsom en stabiliserande faktor för kommunernas skatteunderlag, hemställde motionärerna, att riksdagen måtte besluta, att fastighetsskatten skulle upphöra att utgå från och med år 1954.

Utskottet anser för sin del att 1950 års skattelagssakkunnigas utredning visat, att fastighetsskatten icke alltid fyller kraven på en jämn och rättvis beskattning. Härpå tyder bland annat de uppgifter, som av de sakkunniga lämnats rörande den växlande fastighetsskatteeffekten beträffande olika slag av fastigheter. Då härtill kommer att fastighetsbeskattningen icke längre kan anses fylla sin tidigare funktion att utgöra garanti för ett tillräckligt skatteunderlag i kommunerna, synes ur principiell synpunkt tillräckliga skäl icke föreligga för ett bibehållande av denna kommunala beskattningsform.

Andra skäl talar emellertid enligt utskottets mening mot ett omedelbart avskaffande av fastighetsskatten. Såsom framhålles i propositionen skulle ett sådant avskaffande i åtskilliga fall komma att medföra icke obetydliga ekonomiska olägenheter. Detta gäller givetvis främst i fråga om kommuner, där fastighetsbeståndet till övervägande del utgöres av fastigheter, för vilka icke erlägges annan kommunalskatt än den som föranledes av fastighetsbeskattningen. Så är fallet i kommuner med betydande sommarvillebebyggelse samt i kommuner, som domineras av storgods. Fastighetsskattens avskaffande är vidare ägnat att ingiva betänkligheter i kommuner, inom vilka skogsegendomar är betydande, eller i fall, där fastighetsägaren är bosatt i annan kommun än den där fastigheten är belägen.

Under åberopande härav och då utskottet i övrigt kan ansluta sig till de synpunkter, som anförts av departementschefen såsom motivering för bibehållande tills vidare av en kommunal fastighetsbeskattning, finner utskottet sig böra tillstyrka vad i propositionen i detta hänseende föreslagits.

I enlighet härmed avstyrker utskottet motionerna I: 475 och II: 594.

Såsom förut nämnts innebär det i propositionen framlagda förslaget att fastighetsskatten inarbetas i den kommunala inkomstskatten. Genom denna omläggning undanröjes en av de mera påtagliga olägenheterna med den nuvarande fastighetsbeskattningen. För närvarande utgår fastighetsskatt även i sådana fall, där inkomsten understiger ortsavdraget. En innehavare av ett mindre jordbruk eller annan skattskyldig, som ett visst år på grund av stora utgifter icke redovisar någon inkomst, har icke desto mindre att erlägga fastighetsskatt motsvarande skatt för inkomst uppgående till 5 procent av fastighetens taxeringsvärde. På samma sätt erlägges fastighetsskatt av exempelvis en folkpensionär även om hans inkomstförhållanden är sådana att någon inkomstskatt icke anses böra uttagas av honom. I nu angivna fall kommer förslaget att medföra en icke obetydlig lindring i beskattningen i det att ortsavdrag och avdrag för nedsatt skatteförmåga kommer att få utnyttjas icke allenast mot det egentliga inkomstskatteunderlaget utan också mot fastighetsskatteunderlaget. Då den ifrågavarande omläggningen av fastighetsbeskattningen jämväl synes vara förenad med vissa praktiska för-

delar, anser utskottet densamma böra hälsas med tillfredsställelse. Utskottet tillstyrker sålunda propositionsförslaget i denna del.

Vad härefter angår repartitionstalet för fastighet har i propositionen föreslagits att detta skulle sänkas från nuvarande fem till fyra.

I den vid riksdagens början väckta motionen II: 84 har yrkats, att repartitionstalet nedsättes från fem till tre.

Inom finansdepartementet har gjorts vissa approximativa beräkningar rörande verkningarna av en sänkning av repartitionstalet. Enligt dessa beräkningar skulle en sänkning av repartitionstalet från fem till fyra innebära, att den effektiva fastighetsskatten, som för närvarande uppgår till ca 155 miljoner kronor, minskade med ca 40 miljoner kronor. Av den därefter återstående effektiva fastighetsskatten skulle belöpa på annan fastighet ca 108 miljoner kronor och på jordbruksfastighet ca 7 miljoner kronor.

En sänkning av repartitionstalet till 3 skulle medföra en nedgång i den effektiva fastighetsskatten med ca 75 miljoner kronor. Av återstående effektiv fastighetsskatt skulle ca 76 miljoner kronor belöpa på annan fastighet och ca 4 miljoner kronor på jordbruksfastighet.

Såsom departementschefen anfört utgör en höjning av taxeringsvärdena icke enbart för sig tillräckligt skäl för en sänkning av repartitionstalet. Den vid 1952 års fastighetstaxering genomförda höjningen av taxeringsvärdena har emellertid i många fall kommit att drabba på ett sätt, som kan verka mindre väl motiverat. Härtill kommer att i avvaktan på fastighetsskattens avskaffande bör, såsom i propositionen ock påpekas, genomföras den lindring i beskattningen, som låter sig göra med hänsyn till kommunernas finanser. I likhet med departementschefen anser utskottet, att kommunerna bör kunna bära det skattebortfall, som beräknas bli en följd av repartitionstalets sänkning till fyra. En nedgång i den effektiva fastighetsskatten med närmare hälften, vilket skulle bli resultatet av en sänkning av repartitionstalet till tre, bör emellertid enligt utskottets mening undvikas. Utskottet ansluter sig sålunda till Kungl. Maj:ts förslag om nedsättning av repartitionstalet till fyra. I enlighet härmed avstyrker utskottet motionen II: 84.

I de vid riksdagens början väckta likalydande motionerna I: 280 och II: 367 har framhållits, att de höjda taxeringsvärden, som vid 1952 års fastighetstaxering åsatts enfamiljsfastigheter, kommit att för dessa fastigheter medföra en ökad effektiv fastighetsskatt, vilket i realiteten innebure en höjd hyresvärdering. Detta betydde också en förskjutning av den kommunala skattebördan över på ägare av ifrågavarande fastigheter. Härmed förbundna olägenheter och orättvisor skulle till stor del bortfalla därest ett grundbelopp av taxeringsvärdet vore skattefritt. För att icke ett tröskelproblem skulle behöva uppkomma borde det skattefria grundbeloppet tillkomma alla fastigheter. Motionärerna föresloge därför, att av fastighets taxeringsvärde 20 000 kronor befriades från fastighetsskatt.

För att ställning skall kunna tagas till det i sistberörda motioner fram-

ställda yrkandet torde böra klargöras vilka verkningar förslaget komme att få för de därav berörda skattskyldiga och för kommunerna.

En betydande del av de egentliga enfamiljshusen skulle bli helt befriade från fastighetsskatt. Detta skulle även — och i måhända än högre grad — komma att gälla mera lyxbetonade enfamiljfastigheter, såsom sommarvillor o. d. Däremot skulle en icke ovanlig form av egnahemsfastigheter, nämligen tvåfamiljshus, icke i samma utsträckning komma i åtnjutande av skattebefrielse. För de inom en kommun bosatta skattskyldiga, som i stället för egnahemsfastighet valt att köpa lägenhet i bostadsrättsföreningshus, skulle förslaget icke innebära någon skattelättnad. Visserligen skulle även bostadsrättsföreningarna erhålla avdrag å taxeringsvärdet med det föreslagna beloppet 20 000 kronor, men med hänsyn till de regelmässigt betydande taxeringsvärden, som är åsatta föreningshusen, skulle skattelindringen bli så gott som betydelselös. I stället skulle lägenhetsinnehavaren i likhet med hyresgäst i hyresfastighet få känning av den höjning av den kommunala utdebiteringen, som kan förväntas bli en följd av förslagets genomförande. Ur denna synpunkt synes motionärernas förslag sålunda leda till en ofta icke allenast obetydlig omfördelning av den kommunala skattebördan. Det må tilläggas, att i kommuner med mera omfattande sommarvillbebyggelse skulle en väsentlig övervältring av skattebördan ske på andra fastigheter än sommarvillor och på inkomstagare.

I 1950 års skattelagssakkunnigas utredning har beträffande Norrtälje stad utförts vissa undersökningar i syfte att belysa konsekvenserna vid genomförande av ett sådant system, som nu föreslagits i de förevarande motionerna. Berörda undersökningar har också omfattat ett annat alternativ, enligt vilket — i syfte att tillgodose särskilt bostadsrättsinnehavarnas intressen — avdrag å taxeringsvärdet medgäves med 20 000 kronor per lägenhet. Beträffande undersökningens resultat hänvisas till bilaga G i propositionen.

Här må endast erinras om att, medan enligt de sakkunnigas undersökning ett helt slopande av fastighetsskatten skulle i Norrtälje stad medföra en höjning av utdebiteringen till allmän kommunalskatt med 95 öre, ett genomförande av det alternativ, enligt vilket avdrag medgäves med 20 000 kronor per taxeringsenhet, skulle medföra en motsvarande utdebiteringshöjning av 42 öre och av det alternativ, enligt vilket avdrag medgäves med 20 000 kronor per lägenhet, en utdebiteringshöjning av 75 öre.

Med hänsyn till det ovan anförda anser utskottet för sin del motionärernas förslag icke kunna godtagas. En sådan omfördelning av den kommunala skattebördan, som förslagets genomförande skulle innebära, bör enligt utskottets mening icke ifrågakomma. Framställes förslaget som ett alternativ till en sänkning av repartitionstalet skulle detta innebära, att en lättnad i fastighetsskatten komme huvudsakligen allenast vissa fastighetsägare till godo samtidigt som vissa kommuner ginge förlustiga en betydande del av sitt skatteunderlag.

Inom utskottet har framförts den meningen att en sänkning av repartitionstalet till fyra borde kombineras med skattefrihet för 20 000 kronor av varje

fastighets taxeringsvärde. Genomförande av en sådan anordning komme — utan att de med motionärernas förslag förenade olägenheterna eliminerades — att medföra en ytterligare förlust av skatteunderlag för i synnerhet kommuner med stor bebyggelse av sommarvillor eller eljest av en- och tvåfamiljsfastigheter.

Utskottet avstyrker sålunda motionerna I: 280 och II: 367.

De spörsmål, som upptagits till behandling i de vid riksdagens början väckta motionerna I: 83 och II: 112 samt I: 159 och II: 203, torde få anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört. I den mån i motionerna framställda yrkanden icke kan anses ha vunnit bifall genom utskottets anslutning till propositionsförslaget, avstyrker utskottet desamma.

I de likaledes vid riksdagens början väckta likalydande motionerna I: 283 och II: 207 har yrkats, att givare som är skyldig att erlægga förmögenhets-skatt för egendom även skall gälda den å egendomen belöpande fastighets-skatten, samtidigt som han bör komma i åtnjutande av värdeminskningsskatt och procentavdrag.

Ifrågavarande spörsmål har tidigare i anledning av väckta motioner varit föremål för behandling vid 1949 års riksdag. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 19 uttalade 1949 års bevillningsutskott, att utskottet förutsatte att frågan komme att behandlas av den av 1948 års riksdag begärda utredningen angående kommunalskattelagstiftningens utformning. Vidare har i 1950 års skattelagssakkunnigas utredning om fastighetsbeskattningen förevarande spörsmål upptagits bland de frågor, som de sakkunniga har för avsikt att behandla sedan principavgörande fattats i fråga om fastighetsskattens bibehållande. Då utskottet sålunda förutsätter att — därest riksdagen beslutar om fastighetsskattens bibehållande — förevarande fråga snarast möjligt tages under omprövning av 1950 års skattelagssakkunniga, avstyrker utskottet motionerna I: 283 och II: 207.

Utskottets hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottets hemställa,

A) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 186,

1) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändrad lydelse av 2 och 45 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

2) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

3) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt;

4) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag angående upphävande av 1 § andra stycket lagen den 26 oktober 1951 (nr 691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan; samt

5) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 28 juni 1946 (nr 324) om skogsvårdsavgift;

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 83 av herr Björnberg samt II: 112 av herrar Hæggbloom och Svensson i Krokstorp,

2) de likalydande motionerna I: 159 av herr Lodenius m. fl. och II: 203 av herr Andersson i Dunker m. fl.,

3) de likalydande motionerna I: 280 av herr Spetz m. fl. och II: 367 av herr Sjölin m. fl.,

4) de likalydande motionerna I: 283 av herr Ebbe Ohlsson och II: 207 av herr Nilsson i Svalöv,

5) de likalydande motionerna I: 475 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 594 av herr Hjalmarson m. fl., ävensom

6) motionen II: 84 av herr Nilsson i Svalöv,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 8 maj 1953.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Franzon*, Spetz, Velander*, Ramberg*, Niklasson*, Söderquist, Snygg och Patrick Nilsson; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Kristensson i Osby, Orgård, Sjölin*, Olofsson, Brandt, Strandh*, Kärrlander, Vigelsbo* och Nilsson i Svalöv.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer:

I) av herrar *Velander* och *Nilsson* i Svalöv, vilka under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 475 av herr *Ewerlöf* m. fl. och II: 594 av herr *Hjalmarson* m. fl. ansett, att utskottet bort hemställa,

A) att riksdagen måtte — med bifall till de likalydande motionerna I: 475 av herr *Ewerlöf* m. fl. och II: 594 av herr *Hjalmarson* m. fl. — *dels* avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 186, *och dels* för sin del antaga följande

Förslag

till

lag om upphävande av kommunalskattelagens stadganden om fastighetsskatt m. m.

Härigenom förordnas som följer.

Vad kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) innehåller om fastighetsskatt samt om avdrag vid beräkning av inkomst för vad som skall anses beskattat genom fastighetsskatten skall upphöra att gälla.

I följd härav skall med allmän kommunalskatt förstås kommunal inkomstskatt, varom stadgas i kommunalskattelagen.

Därjämte skall, då inkomst av rörelse efter ty i 57 § är sagt skall tagas till beskattning i mera än en kommun, iakttagas följande. Innan den i 58 § föreskrivna uppdelningen av inkomsten sker, skall i kommun, där den skattskyldige tillhörig fastighet, som ingått i rörelsen, är belägen, beskattas så stor del av inkomsten, som motsvarar fem procent av fastighetens för beskattningsåret gällande taxeringsvärde. Förslår ej inkomsten härtil skall densamma fördelas mellan kommunerna i förhållande till de i varje kommun belägna fastigheternas taxeringsvärden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1954.

I samband med lagens ikraftträdande skall iakttagas, att vid 1954 och 1955 års taxeringar avdrag enligt 45 § kommunalskattelagen må åtnjutas i den mån avdraget belöper å tid före den 1 januari 1954.

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 83 av herr *Björnberg* samt II: 112 av herrar *Hæggbloom* och *Svensson* i Krokstorp,

2) de likalydande motionerna I: 159 av herr *Lodenius* m. fl. och II: 203 av herr *Andersson* i Dunker m. fl.,

3) de likalydande motionerna I: 280 av herr Spetz m. fl. och II: 367 av herr Sjölin m. fl.,

4) de likalydande motionerna I: 283 av herr Ebbe Ohlsson och II: 207 av herr Nilsson i Svalöv, ävensom

5) motionen II: 84 av herr Nilsson i Svalöv,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

II) av herrar *Velander* och *Nilsson* i Svalöv, vilka, därest föreliggande förslag om fastighetsskattens avskaffande fr. o. m. 1954 icke vinner riksdagens bifall, under återopande av innehållet i motionen II: 84 av herr Nilsson i Svalöv ansett, att utskottet bort hemställa,

A) att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förrevarande proposition nr 186 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas ävensom i anledning av motionen II: 84 av herr Nilsson i Svalöv, måtte

1) för sin del antaga följande:

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 2 och 45 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 2 och 45 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

2 §.

Allmän kommunalskatt — — — kommunal inkomstskatt.

Såsom underlag för fastighetsskatt påföres skattskyldig tre skatteören för varje etthundra kronor av fastighets taxeringsvärde.

Såsom underlag — — — beskattningsbar inkomst.

Etthundra skatteören — — — en skattekrona.

45 §.

Genom fastighetsskatten skall inkomsten från fastighet anses vara beskattad till ett belopp motsvarande 3 procent av taxeringsvärdet. Vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, av annan fastighet och av rörelse skall fördenskull, i den mån fastighet som är underkastad fastighetsskatt ingått i förvärvskällan, avdrag ske för vad sålunda genom fastighetsskatt beskattats.

Rätt till — — — nämnda kostnad.

Har fastighet — — — ägt fastigheten.

Avdraget skall — — — gällande taxeringsvärdet.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1954, dock att 45 § i äldre lydelse fortfarande skall gälla såvitt avser där angivet avdrag som belöper å tid före den 1 januari 1954.

2) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med de ändringar, att 47 § och anvisningarna till 47 och 60 §§ erhåller nedan angiven lydelse.

47 §.

För fastighet, som året näst före taxeringsåret varit skattepliktig, beräknas garantibelopp till tre procent av fastighetens taxeringsvärde förstnämnda år. Garantibeloppet upptages inom den kommun, där fastigheten är belägen, såsom skattepliktig inkomst för fastighetens ägare. Såsom ägare anses jämväl den, vilken innehar fastighet med fideikommissrätt eller eljest utan vederlag besitter fastighet på grund av testamentariskt förordnande.

Vad som — — — anslagen jord.

Såsom innehavare — — — såsom innehavare.

Skall avkastning — — — fastighetens skogsvärde.

Där beträffande — — — ingående skogsvärdet.

Garantibelopp beräknas — — — hänsyn härtill.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 47 §.

Till ledning — — — följande *exempel*.

1. Har rörelseidkare, som använder av honom ägd fastighet i rörelsen, gjort sådan omläggning av räkenskapsår att beskattningsåret kommit att omfatta 9 månader, beräknas garantibeloppet till $\frac{9}{12}$ av det belopp, som motsvarar tre procent av fastighetens taxeringsvärde. Har beskattningsåret kommit att omfatta 15 månader, beräknas garantibeloppet till $\frac{15}{12}$ av nyss angivet belopp.

2. Har i fall, då beskattningsår sammanfaller med kalenderår, fastighet bytt ägare den 1 september beskattningsåret, beräknas garantibeloppet för den tidigare ägaren till $\frac{8}{12}$ och för den nye ägaren till $\frac{4}{12}$ av det belopp, som motsvarar tre procent av fastighetens taxeringsvärde.

3. Har en rörelseidkare gjort sådan omläggning av räkenskapsår att det beskattningsår, som ligger till grund för 1958 års taxering, omfattar tiden $\frac{1}{7}$ 1956— $\frac{31}{12}$ 1957 samt har han för sin rörelse förvärvat en fastighet den 1 september 1956 och en annan fastighet den 1 april 1957, beräknas garantibeloppet vid nyssnämnda taxering för förstnämnda fastighet till $\frac{16}{12}$ och för sistnämnda fastighet till $\frac{9}{12}$ av vad som motsvarar tre procent av respektive fastigheters taxeringsvärden.

till 60 §.

Till ledning — — — följande *exempel*.

1. En person — — — 100 000 kronor.

Om den beskattningsbara inkomsten uppgår till 6 000 kronor, d. v. s. till belopp motsvarande summan av garantibeloppen för fastigheterna, skall den beskattningsbara inkomsten fördelas på församlingarna med 750 kronor, 2 250 kronor och 3 000 kronor. Uppgår den beskattningsbara inkomsten till exempelvis 4 000 kronor, skall denna fördelas med 500 kronor på A församling, 1 500 kronor på B församling och 2 000 kronor på C församling. Överstiger den beskattningsbara inkomsten summa garantibelopp, skall det överskjutande beloppet fördelas enligt bestämmelserna i 56—59 §§, dock att då fråga är om fysisk person i stad bestämmelsen i 60 § andra stycket andra punkten skall iakttagas.

2. En person — — — å municipalsamhället.

3) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt;

4) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag angående upphävande av 1 § andra stycket lagen den 26 oktober 1951 (nr 691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan; samt

5) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 28 juni 1946 (nr 324) om skogsvårdsavgift;

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 83 av herr Björnberg samt II: 112 av herrar Hæggbloom och Svensson i Krokstorp,

2) de likalydande motionerna I: 159 av herr Lodenius m. fl. och II: 203 av herr Andersson i Dunker m. fl.,

3) de likalydande motionerna I: 280 av herr Spetz m. fl. och II: 367 av herr Sjölin m. fl.,

4) de likalydande motionerna I: 283 av herr Ebbe Ohlsson och II: 207 av herr Nilsson i Svalöv, ävensom

5) de likalydande motionerna I: 475 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 594 av herr Hjalmarson m. fl.,

mätte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

III) av herrar *Spetz, Söderquist, Kristensson* i Osby, *Sjölin* och *Strandh*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I proposition — — — (= utskottets s. 8 rad 18 nedifrån—s. 11 rad 2 nedifrån) — — — från fastighetsskatt.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att utskottet i sitt betänkande nr 50 med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 187 tillstyrkt ett

förslag till ändrade grunder för inkomstberäkning beträffande en- och två-familjshus. Detta förslag kan anses gå ut på att ifrågavarande fastigheter icke längre skall betraktas såsom förvärvskälla i samma bemärkelse som fastigheter för övrigt. Dessa ändrade grunder, som föreslagits av de sakkunniga, har föranlett dessa till uttalandet att anledning finnes till omprövning om de fastigheter, vilka undantages från det vanliga förvärvsskattebegreppet, bör vara föremål för den särskilda fastighetsbeskattningen. Ur vissa synpunkter synes det mest följdriktigt att undantaga dessa fastigheter från denna beskattning. Förutom de principiella synpunkterna kan såsom skäl för den ifrågasatta åtgärden åberopas, att ägarna till dessa fastigheter skulle erhålla kompensation för de, jämfört med nu rådande förhållanden, ogynnsamma verkningarna av de föreslagna reglerna om beskattning av inkomst av ifrågavarande fastigheter.

De sakkunniga förklarar sig vidare anse den genom åtgärden i fråga uppkommande förlusten av fastighetssskattekronor icke bli av den storlek, att betänkligheter ur kommunal synpunkt behöver uppkomma.

Ehuru utskottet väl förstår de sakkunnigas motivering för denna särställning för vissa fastigheter, finner utskottet den i motionerna föreslagna åtgärden tillsammans med en sänkning av repartitionstalet till fyra utgöra ett mera ändamålsenligt steg för fastighetssskattens successiva avveckling.

Utskottet tillstyrker därför motionerna I: 280 och II: 367.

De spörsmål — — — (= utskottet s. 13 rad 7 uppifrån—rad 14 nedifrån) — — — och II: 207.

Utskottets hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 186 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt i anledning av de likalydande motionerna I: 280 av herr Spetz m. fl. och II: 367 av herr Sjölin m.fl.,

1) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändrad lydelse av 2 och 45 §§ kommunalsskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

2) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalsskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med de ändringar, att 47 § samt anvisningarna till 47 och 60 §§ erhåller nedan angiven lydelse.

47 §.

För fastighet, som året näst före taxeringsåret varit skattepliktig, beräknas garantibelopp till fyra procent av ett belopp, motsvarande det fastigheten förstnämnda år åsatta taxeringsvärdet sedan detta minskats med

20 000 kronor. Uppgår taxeringsvärdet icke till 20 000 kronor skall garantibelopp icke beräknas för fastigheten. Garantibeloppet upptages inom den kommun, där fastigheten är belägen, såsom skattepliktig inkomst för fastighetens ägare. Såsom ägare anses jämväl den, vilken innehar fastighet med fideikommissrätt eller eljest utan vederlag besitter fastighet på grund av testamentariskt förordnande.

Vad som — — — anslagen jord.

Såsom innehavare — — — såsom innehavare.

Skall avkastning — — — fastighetens skogsvärde.

Där beträffande — — — ingående skogsvärdet.

Garantibelopp beräknas — — — hänsyn härtill.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 47 §.

Till ledning — — — följande *exempel*.

1. Har rörelseidkare, som använder av honom ägd fastighet i rörelsen gjort sådan omläggning av räkenskapsår att beskattningsåret kommit att omfatta 9 månader, beräknas garantibeloppet till 9/12 av det belopp, som motsvarar fyra procent av fastighetens taxeringsvärde minskat med 20 000 kronor. Har beskattningsåret kommit att omfatta 15 månader, beräknas garantibeloppet till 15/12 av nyss angivet belopp.

2. Har i fall, då beskattningsår sammanfaller med kalenderår, fastighet bytt ägare den 1 september beskattningsåret, beräknas garantibeloppet för den tidigare ägaren till 8/12 och för den nye ägaren till 4/12 av det belopp, som motsvarar fyra procent av fastighetens taxeringsvärde minskat med 20 000 kronor.

3. Har en rörelseidkare gjort sådan omläggning av räkenskapsår att det beskattningsår, som ligger till grund för 1958 års taxering, omfattar tiden 1/7 1956—31/12 1957 samt har han för sin rörelse förvärvat en fastighet den 1 september 1956 och en annan fastighet den 1 april 1957, beräknas garantibeloppet vid nyssnämnda taxering för förstnämnda fastighet till 16/12 och för sistnämnda fastighet till 9/12 av vad som för respektive fastighet motsvarar fyra procent av taxeringsvärdet minskat med 20 000 kronor.

till 60 §.

Till ledning — — — följande *exempel*.

1. En person är bosatt i en kommun, som består av församlingarna A, B och C. Han äger en fastighet i envar av dessa församlingar; fastigheternas taxeringsvärden utgöra respektive 45 000 kronor, 95 000 kronor och 120 000 kronor.

Om den — — — skall iakttagas.

2. En person — — — å municipalsamhället.

3) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt;

4) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag angående upphävande av 1 § andra stycket lagen den 26 oktober 1951 (nr 691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan; samt

5) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 28 juni 1946 (nr 324) om skogsvårdsavgift;

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 83 av herr Björnberg samt II: 112 av herrar Hæggbloom och Svensson i Kroks-
torp,

2) de likalydande motionerna I: 159 av herr Lodenius m. fl. och II: 203 av herr Andersson i Dunker m. fl.,

3) de likalydande motionerna I: 283 av herr Ebbe Ohlsson och II: 207 av herr Nilsson i Svalöv,

4) de likalydande motionerna I: 475 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 594 av herr Hjalmarson m. fl. ävensom

5) motionen II: 84 av herr Nilsson i Svalöv,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.»